

πλατεία & ακάλυπτοι
μία αμφίδρομη σχέση τόπων

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 9347/1
Ημερ. Εισ.: 09-03-2011
Δωρεά: Συγγραφέας
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ – ΑΜ
2011
ΚΩΣ

πλατεία & ακάλυπτοι
μια αμφίδρομη σχέση τόπων

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Διπλωματική εργασία
Φοιτήτρια : Κωστίνου Παναγιώτα
Επιβλέπων Καθηγητής : Στυλίδης Ιορδάνης

Πλατεία και ακάλυπτοι

Μια αμφίδρομη σχέση τόπων

περίληψη

Επίκεντρο της περιοχής μελέτης αποτελεί η πλατεία Αντιγονιδών, ένα κομβικό σημείο του ιστορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης. Με σημαντικά χαρακτηριστικά της την εμπορική κίνηση μεσαίου μεγέθους, τις υψηλές ταχύτητες των αξόνων και την έλλειψη ζωντανού δημόσιου χώρου κρίνεται απαραίτητη η επέμβαση προς ανάπλαση και υγιή ένταξη της στον ιστό της πόλης. Η αποσπασματική αποκάλυψη αρχαϊκού ναού γειτονικά της πλατείας και η ενσωμάτωση των ακάλυπτων χώρων των γύρω οικοπέδων στον ευρύτερο επανασχεδιασμό της περιοχής στάθηκαν βασικοί κατευθυντήριοι άξονες της πρότασης.

Στόχος μας είναι η επαναφορά του αισθήματος της γειτονιάς, της ασφάλειας των κατοίκων και της παροχής σε αυτούς δημιουργικού χρόνου και χώρου ψυχαγωγίας. Η πλατεία διαμορφώνεται ως αστικός τόπος εκτόνωσης, ενώ τα θεματικά πάρκα των ακάλυπτων και οι ξύλινες χαράξεις που συνοδεύουν τις πορείες των κατοίκων διευκολύνουν την κίνηση, καταλήγοντας πάλι στο κέντρο της επέμβασης, στην πλατεία.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Διπλωματική εργασία

Φοιτήτρια : Κωστίνου Παναγιώτα

Επιβλέπων Καθηγητής : Στυλίδης Ιορδάνης

square & clear spaces

bidirectional connection of places

abstract

This particular study focuses on the Antigonidon square, a central point to what has always constituted the historical centre of Thessaloniki.

The certain square is characterized by an ambience of average commercial interchange along with high vehicle speeding.

This fallow place, which is in considerable lack of conscious public space, highlights an urgent need for immediate reformation in a way that the square could efficiently integrate the rest of a fluent city.

The fragmentary revelation of the archaic temple neighboring the Antigonidon square along with the incorporation of the gaping spaces of the bordering plots held a fundamental role in the wider concept of the re-designation of the area.

The reintroduction of the feeling of a local neighborhood, the safety of the residents, and the actual benefit of providing these citizens with creative relaxation time and space, constitutes our principal objective.

According to these needs and standards the Antigonidon square is shaped as an urban leisure place. The exposed thematic parks and the wooden mappings that accompany the residents' routes work to facilitate their movement and lead their way straight to the centre of interaction and socialization, straight to the Antigonidon square.

University of Thessaly, Department of Architecture

Dissertation

Student : Kostinou Panagiota

Supervisor : Stilidis Iordanis

εισαγωγή

Επίκεντρο της περιοχής μελέτης αποτελεί η πλατεία Αντιγονιδών, ένα κομβικό σημείο του ιστορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης. Με σημαντικά χαρακτηριστικά της την εμπορική κίνηση μεσαίου μεγέθους, τις υψηλές ταχύτητες των αξόνων και την έλλειψη ζωντανού δημόσιου χώρου κρίνεται απαραίτητη η επέμβαση προς ανάπλαση και υγιή ένταξη της στον ιστό της πόλης. Η αποσπασματική αποκάλυψη αρχαϊκού ναού γειτονικά της πλατείας και η ενσωμάτωση των ακάλυπτων χώρων των γύρω οικοπέδων στον ευρύτερο επανασχεδιασμό της περιοχής στάθηκαν βασικοί κατευθυντήριοι άξονες της πρότασης.

Στόχος μας είναι η επαναφορά του αισθήματος της γειτονιάς, της ασφάλειας των κατοίκων και της παροχής σε αυτούς δημιουργικού χρόνου και χώρου ψυχαγωγίας. Η πλατεία διαμορφώνεται ως αστικός τόπος εκτόνωσης, ενώ τα θεματικά πάρκα των ακάλυπτων και οι ξύλινες χαράξεις που συνοδεύουν τις πορείες των κατοίκων διευκολύνουν την κίνηση, καταλήγοντας πάλι στο κέντρο της επέμβασης, στην πλατεία.

square & clear spaces
bidirectional connection of places

abstract

This particular study focuses on the Antigonidon square, a central point to what has always constituted the historical centre of Thessaloniki.

The certain square is characterised by an ambience of average commercial interchange along with high vehicle speeding.

This fallow place, which is in considerable lack of conscious public space, highlights an urgent need for immediate reformation in a way that the square could efficiently integrate the rest of a fluent city.

The fragmentary revelation of the archaic temple neighbouring the Antigonidon square along with the incorporation of the gaping spaces of the bordering plots held a fundamental role in the wider concept of the re-designation of the area.

The reintroduction of the feeling of a local neighbourhood, the safety of the residents, and the actual benefit of providing these citizens with creative relaxation time and space, constitutes our principal objective.

According to these needs and standards the Antigonidon square is shaped as an urban leisure place. The exposed thematic parks and the wooden mappings that accompany the residents' routes work to facilitate their movement and lead their way straight to the centre of interaction and socialisation, straight to the Antigonidon square.

Λίγα λόγια για την πλατεία

Η πλατεία Αντιγονιδών είναι χαρακτηριστικό κομβικό σημείο του παλιού ιστορικού και εμπορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης. Με μία συνεχή παρουσία, στην καρδιά της ελληνιστικής, ρωμαϊκής, βυζαντινής οθωμανικής και μετέπειτα σύγχρονης Θεσσαλονίκης παρουσιάζεται σήμερα με πολλά λειτουργικά και κοινωνικά προβλήματα.

Όντας ανάμεσα σε κύριους κυκλοφοριακούς άξονες (Εγνατία – Αγ. Δημητρίου – Βενιζέλου – Λαγκαδά) και σε καίρια κομβικά σημεία της πόλης (πλατεία Βαρδαρίου – Διοικητήριο – άξονας Αριστοτέλους), μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο αναπτύχθηκε σ' αυτή και στην ευρύτερη περιοχή έντονη εμπορική κίνηση, χονδρικού και λιανικού εμπορίου, παράλληλα με την χρήση κατοικίας μεσοαστών και λειτουργίες διοίκησης.

Είχε μεγάλη ανάπτυξη από τις αρχές της δεκαετίας του '60 έως και τα μέσα της δεκαετίας του '80. Διάφοροι όμως παράγοντες (μεταφορά του εμπορικού κέντρου νοτιότερα, αλλαγή της κοινωνικής διαστρωμάτωσης των κατοίκων της κ.λ.π.) επηρέασαν την ζωτικότητα της με αποτέλεσμα να επέλθει σταδιακή πτώση όλων των πολεοδομικών και κοινωνικών παραμέτρων που συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Η σημερινή κατάσταση αποτυπώνεται πολύ εύστοχα στην γνώμη των κατοίκων της :

"Στην περιοχή μας έχει αυξηθεί κατακόρυφα η εγκληματικότητα. Οι μικροκλοπές είναι πια καθημερινό φαινόμενο. Φοβάμαι να βγάλω εμπόρευμα στο πεζοδρόμιο", λέει καταστηματάρχης της περιοχής.

Το όνειρο και το θέλω των κατοίκων....

"Νομίζω ότι η κίνηση αυτή του Σωματείου να βάλει πράσινο στην πλατεία Αντιγονιδών ήταν σημαντική για ολόκληρη την περιοχή. Το πράσινο το έχουμε ανάγκη. Γυρνάω στο σπίτι μου το βράδυ και παρά την κούρασή μου φροντίζω τις γλάστρες μου" λέει μία κάτοικος της περιοχής.

ο ναός

Ο υστεροαρχαϊκός ναός της Αφροδίτης αποκαλύφθηκε για πρώτη φορά το 1936 σε οικοπέδο στη διασταύρωση των οδών Κρυστάλλη και Διοικητηρίου κατά την εκσκαφή θεμελίων για την ανέγερση μονοκατοικίας. Η αποσπασματική αποκάλυψη του αρχαϊκού της Θεσσαλονίκης, η κάλυψη σημαντικού τμήματός του από την πλατεία Αντιγονιδών και η μη απαλλοτρίωση του οικοπέδου, που καθιστούν, προς το παρόν, αδύνατη την αναστήλωσή του.

Τα εξαιρετικής ποιότητας και πολυάριθμα αρχιτεκτονικά μέλη του μεταφέρθηκαν στην αυλή της Ροτόντας από όπου, άλλα διασκορπίστηκαν στην πόλη και άλλα μετά από πολλές περιπέτειες κατέληξαν στο αρχαιολογικό μουσείο της Θεσσαλονίκης.

Στην αρχή διατυπώθηκε η άποψη ότι πρόκειται για ναό του Διονύσου, ο οποίος διαλύθηκε και ξαναστήθηκε στην ίδια θέση στον 1ο μ.Χ. αιώνα, όπως προκύπτει από την ύπαρξη αρχιτεκτονικών γραμμάτων αυτής της εποχής επάνω στα αρχιτεκτονικά μέλη.

Αποτελεί ανασύνθεση από αρχιτεκτονικά μέλη που προέρχονται από δύο τουλάχιστον αρχαϊκά μνημεία, τα οποία μεταφέρθηκαν από άλλη περιοχή στο χώρο των Ιερών της Θεσσαλονίκης, δίπλα στο Σαραπείο, στον 1ο μ.Χ. αιώνα, για να φιλοξενήσουν λατρεία αυτοκρατόρων, Δία Αιγίου και Θεάς Ρώμης, όπως προκύπτει από τα τέσσερα αγάλματα που βρέθηκαν μέσα στο ναό.

Από τον αρχαϊκό ναό σώζονται η υψηλή βαθμιδωτή κρηπίδα και πλήθος από αρχιτεκτονικά μέλη (κιονόκρανα, βάσεις κιόνων, θραύσματα κιόνων, τμήματα γείσων με ιωνικά ωά, υδρορροή σε μορφή λεοντοκεφαλής και πολλά θραύσματα από το κατάκοσμο περιθύρωμα της ανατολικής θύρας.

Ο ναός είναι εν παραστάσει, περίπτερος, εξάστυλος.

Το καθαρό ύψος των κιόνων ξεπερνά τα 7 μέτρα, ενώ το συνολικό ύψος του ναού έφθανε τα 14 μέτρα.

Παρά την αποσπασματική αποκάλυψη της κρηπίδας γνωρίζουμε το πλάτος του ναού, το οποίο είναι 13,35 μέτρα, όχι όμως και το μήκος του.

η πλατεία Αντιγονιδών, ένας μη-τόπος

"Η πλατεία φτιάχτηκε για να λειτουργεί και να παράγει. Φτιάχτηκε για να είναι τόπος κι όχι χώρος! Είναι το ανοικτό πεδίο, το κενό, το ξάγναντο, το διέξοδο, το άφορτο, ο ανασασμός. Ταυτόχρονα αποτελεί πεδίο δραστηριοποίησης των ανθρώπων, τόπος συνεύρεσης, συναναστροφής, αναισθησίας κι ανεμελιάς. Είναι τόπος λόγου, πράξης, παραγωγής, άσκησης πολιτιστικής, πολιτικής και κοινωνικής δραστηριότητας, πεδίο δράσης, αγώνων κι ανάπτυξης ιδεών."

Α. Καπετάνιος, «ἄκωπηλές πλατείες»

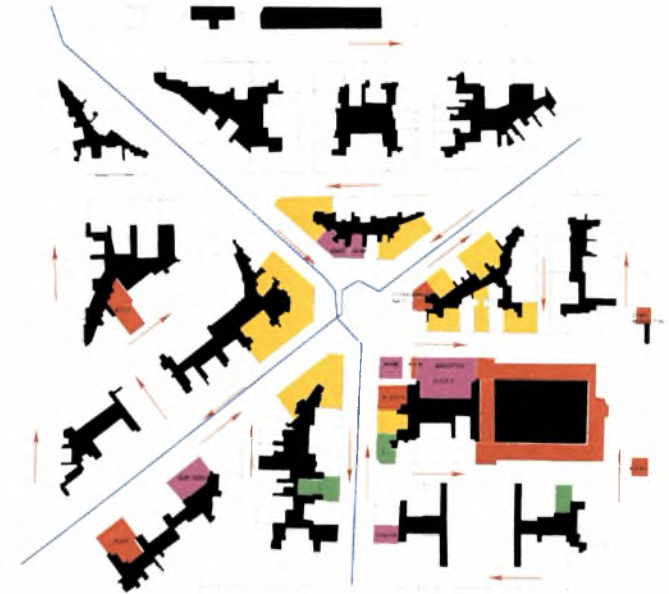
Επίκεντρο της περιοχής μελέτης αποτελεί η πλατεία Αντιγονιδών, μια κατ' όνομα πλατεία που στην πράξη αποτελεί κυκλοφοριακό κόμβο. Η συνεχής ροή των αυτοκινήτων απομονώνει το κεντρικό της τμήμα (λίγα τετραγωνικά πρασίνου και ένα συντριβάνι) περιορίζοντας την κίνηση του χρήστη στα περιμετρικά πεζοδρόμια. Τα πεζοδρόμια όμως, ως χώρος ροής των πεζών (πεζός + δρόμος), αδυνατούν να υποκαταστήσουν τον ρόλο της πλατείας ως πεδίο κοινωνικής αλληλεπίδρασης, εκτόνωσης, αφουγκρασμού, με αποτέλεσμα να δημιουργείται συμφόρηση χρήσεων. Πάγκοι με εμπορεύματα των καταστημάτων της περιοχής, αυτοσχέδια καθιστικά των κατοίκων, περίπτερα, παράλληλα με τις στάσεις των περαστικών στις βιτρίνες εμποδίζουν την κίνηση των λοιπών χρηστών. Ταυτόχρονα, η μετάβαση από το ένα οικοδομικό τετράγωνο στο άλλο πραγματοποιείται μέσω διαβάσεων, απουσία όμως φαναριών η ροή των αυτοκινήτων υπερισχύει.

χρήσεις γης

Η ευρύτερη περιοχή της πλατείας, περιλαμβάνει ποικίλες χρήσεις, όπως δημόσιες υπηρεσίες, υπεραγορές, εμπορικά καταστήματα τοπικής εμβέλειας, γραφεία, καθώς και ένα σχολείο (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο) το οποίο φιλοξενεί χορωδία και κοινωνικό συσσίτιο ευπαθών ομάδων.

Αξιοσημείωτο και ταυτόχρονα αναξιόποιητο στοιχείο της περιοχής αποτελεί ο υστεροαρχαϊκός ναός της Αφροδίτης, τμήμα του οποίου παραμένει θαμμένο κάτω από τη πλατεία.

σχέση χρηστών - πλατείας

- Μόνιμοι κάτοικοι

Αποτελούν τους κύριους χρήστες της πλατείας. Βιώνουν τον χώρο της πλατείας μέσα από την καθημερινή χρήση της, ως χώρο μετάβασης, συνάντησης, έναρξης και κατάληξης της καθημερινής τους διαδρομής. Παράλληλα έχουν την δυνατότητα της «επαφής» με την πλατεία μέσα από την εκ των άνωθεν οπτική των κατοικιών τους.

..Παρεμβαίνουν στην εικόνα της πλατείας ανοιγοκλείνοντας τα παράθυρα των κατοικιών τους, απλώνοντας ρούχα, φυτεύοντας τα μπαλκόνια, αναβοσβήνοντας τα φώτα, και μεταβάλλουν έτσι την εικόνα των όψεων περιμετρικά.

- Μαθητές σχολείου

Χρησιμοποιούν την πλατεία μόνο ως πέρασμα, ως χώρο μετάβασης, ενώ συγκεντρώνονται στον προαύλιο χώρο του σχολείου καθώς και σε στοά κτιρίου της περιοχής.

- Καταναλωτές

Η κίνηση τους στην πλατεία πραγματοποιείται προς σημεία-στόχους. Χρησιμοποιούν την πλατεία ως μετάβαση και λιγότερο ως στάση.

- Επαγγελματίες περιοχής

Συνήθως περιορίζονται στον χώρο του καταστήματος και συχνά καταλαμβάνουν το πεζοδρόμιο με εμπορεύματα και αυτοσχέδια καθιστικά.

οικοδομικό τετράγωνο – ακάλυπτος

Η μεταπολεμική αρχιτεκτονική των κτιρίων σε συνδυασμό με τους ισχύοντες πολεοδομικούς κανονισμούς της εποχής (2), είχαν ως αποτέλεσμα την δημιουργία ενός συμπαγούς δομημένου μετώπου τόσο προς τους περιμετρικούς δρόμους όσο και προς την πλατεία. Εν αντιθέσει, οι τυφλές όψεις των κτιρίων δομήθηκαν ανοργάνωτα και αντιμετώπισθηκαν χωρίς σαφή σχεδιαστική γραμμή.

Οι ακάλυπτοι σύμφωνα με τον Γ.Ο.Κ. αποτελούν τουλάχιστον το 30% του οικοδομικού τετραγώνου. Οι αδόμητες όμως αυτές επιφάνειες αποτελούν κατά κύριο λόγο εστίες μόλυνσης, ανεκμετάλλευτους χώρους. Η ενοποίηση των ακαλύπτων χώρων έχει προβλεφθεί στο Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό με τον Νόμο 1577 / 85 στο άρθρο 13 (3) που ισχύει μέχρι σήμερα και χαρακτηρίζεται ως ΕΝΕΡΓΟ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ... αλλά δυστυχώς δεν υπάρχουν παραδείγματα εφαρμογής. Επίσης με τον Νόμο 1337/83 στο άρθρο 30 με θέμα ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ορίζονται οι σχέσεις και οι δυνατότητες των κατοίκων μιας ευρύτερης περιοχής για την λήψη αποφάσεων .

2 Συνεχές σύστημα δόμησης

3 Σε σημεία των άρθρων του Νόμων αυτοών ενδεικτικά αναφέρονται ως λόγοι ένταξης:

α) έλλειψη του απαραίτητου τεχνικού και κοινωνικού εξοπλισμού και γενικά υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του οικοδομικού τετραγώνου ή της περιοχής.

β) ειδικές πολεοδομικές, οικιστικές ή περιβαλλοντικές, συνθήκες στο οικοδομικό τετράγωνο που προκύπτουν ιδίως από την ύπαρξη ακαλύπτων μη οικοδομήσιμων οικοπέδων και διατηρητέων κτιρίων. »

3. Η διαδικασία χαρακτηρισμού οικοδομικού τετραγώνου ως ενεργού κινείται με πρωτοβουλία της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας ή του οικείου δήμου ή κοινότητας, μετά από γνώμη της πολεοδομικής επιτροπής γειτονιάς του Αρθ-228 ή της συνέλευσης των ιδιοκτητών του τετραγώνου για την οποία έχει ανάλογη εφαρμογή η παρ.3 του Αρθ-226. »

4. Με την πράξη χαρακτηρισμού οικοδομικού τετραγώνου ως ενεργού επιτρέπεται να θεσπίζονται όροι δόμησης και περιορισμοί χρήσης κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη..... χωρίς να θίγονται δικαιώματα ιδιοκτησίας. Οι επιβαλλόμενοι όροι δόμησης απασκοπούν ιδίως στην ενιαία αντιμετώπιση του οικοδομικού τετραγώνου ως προς το συντελεστή δόμησης, την κάλυψη, τη θέση και τη μορφή των κτιρίων. »

« Για την παρακολούθηση των πολεοδομικών μελετών σε κάθε γειτονιά αναδεικνύεται από τους κατοίκους της, με ευθύνη του αντίστοιχου ΟΤΑ, Πολεοδομικής Επιτροπής της Γειτονιάς (ΠΕΓ). Η ΠΕΓ διατυπώνει είτε προς το συνοικιακό συμβούλιο είτε προς το συμβούλιο δημοτικού διαμερίσματος είτε προς το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο γνώμη και προτάσεις σχετικά με όλα τα πολεοδομικά και λειτουργικά προβλήματα της γειτονιάς και ειδικότερα σχετικά με τις τροποποιήσεις και την εφαρμογή των πολεοδομικών γενικά διατάξεων, τον καθορισμό χρήσεως γης, το χαρακτηρισμό και τους κανονισμούς λειτουργίας πεζοδρόμων, τον καθορισμό θέσεων κτιρίων ή χώρων στάθμευσης οχημάτων, θέσεων κτιρίων ειδικών και κοινωφελών χρήσεων, τη συντήρηση και χρήση παραδοσιακών κτιρίων ή και άλλων στοιχείων, την απομάκρυνση ή την απαγόρευση χρήσεων που δημιουργούν προβλήματα περιβάλλοντος κλπ. »

γενικές αρχές σχεδιασμού και στόχοι

Βασική ιδέα του σχεδιασμού είναι η διεύρυνση του ωφέλιμου χώρου της πλατείας, η δημιουργία θεματικών πάρκων προκειμένου να αποτελέσουν πόλους έλξης και η ανάδειξη του υστεροαρχαϊκού ναού.

Η αξιοποίηση των ακαλύπτων έχει ως στόχο :

- Την εκμετάλλευση ωφέλιμου χώρου σε ένα τόσο πυκνοδομημένο περιβάλλον
- την μετατροπή τους από εστίες μόλυνσης σε τόπους συγκέντρωσης και συναναστροφής
- την αναβάθμιση του μικροκλίματος των οικοδομικών τετραγώνων μέσα από την προσθήκη φύτευσης

Μέσω της εκμετάλλευσης και ανάδειξης των ακαλύπτων ως θεματικά πάρκα:

- πραγματοποιείται σημαντική αύξηση της αξίας των ακινήτων και καλύτερη εκμετάλλευση αυτών (όπως εκμετάλλευση των πίσω τυφλών τμημάτων των ισογείων καταστημάτων) χωρίς αύξηση του δομημένου χώρου,
- δημιουργούνται θέσεις εργασίας, εθελοντικής προσφοράς και ενεργητικής απασχόλησης
- δίνεται η δυνατότητα ανάπτυξης νέων δραστηριοτήτων, πολιτιστικής παιδείας και διασκέδασης
- εκτόνωση και απασχόληση των κατοίκων και κυρίως ειδικών πληθυσμιακών ομάδων (όπως παιδιά και μεγάλης ηλικίας άτομα)
- γίνεται αισθητή καλύτερευση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων καθώς και ενδυνάμωση των δεσμών και κοινωνικών σχέσεων μεταξύ τους
- αναπτύσσονται νέοι χώροι πρασίνου
- δίνεται ένα έναυσμα για μια συνολική σχεδιαστική αντιμετώπιση του δομημένου χώρου του οικοδομικού τετραγώνου.

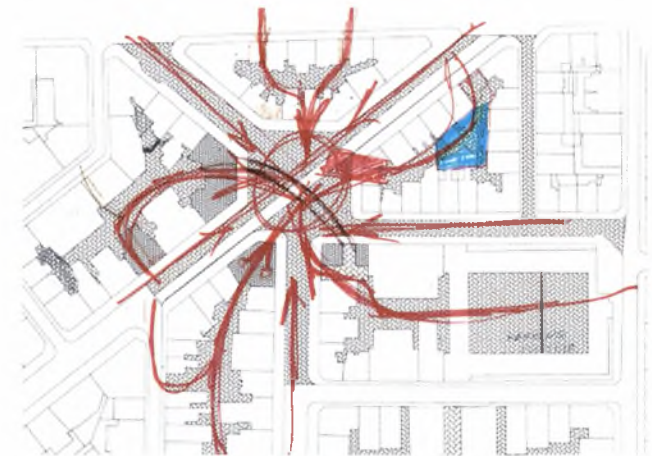
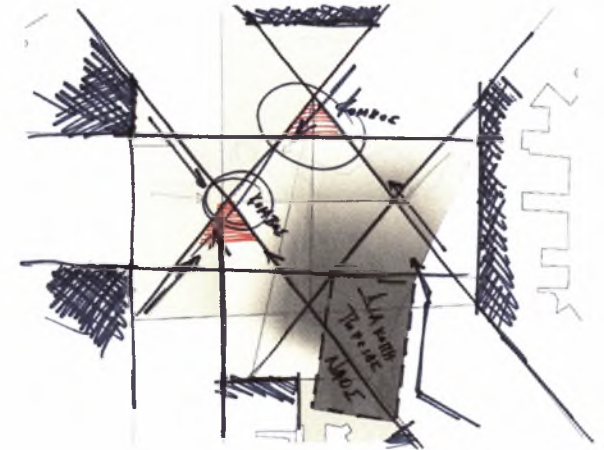

γενικές αρχές σχεδιασμού - στόχοι

Η πρόσβαση στα κτίρια πραγματοποιείται μέσω στοών που διανοίγονται σε επιλεγμένα κτίρια ενώ παράλληλα οι δρόμοι που οδηγούν στην πλατεία πεζοδρομούνται κατά μήκος των τετραγώνων - θεματικών πάρκων.

Η πλατεία διαμορφώνεται με στόχο να αποτελεί έναν τόπο εκτόνωσης ενώ παράλληλα βυθίζεται πλησιάζοντας το επίπεδο του ναού προκειμένου να επιτρέπει την καλύτερη θέαση του. Την ροή της κίνησης των χρηστών προσδιορίζουν πορείες που διατρέχουν τα θεματικά πάρκα και καταλήγουν μέσω ραμπών στην πλατεία, ενισχύοντας την σχέση αυτή.

Ο αστικός εξοπλισμός, καθιστικά, κάδοι απορριμμάτων κτλ, τοποθετείται περιμετρικά της πλατείας και κατά μήκος των πεζοδρόμων επιτρέποντας στον πυρήνα της πλατείας να αποτελεί μια πράσινη ελεύθερη επιφάνεια.

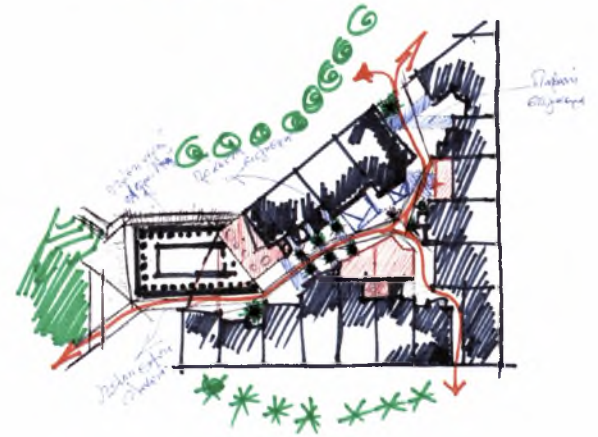
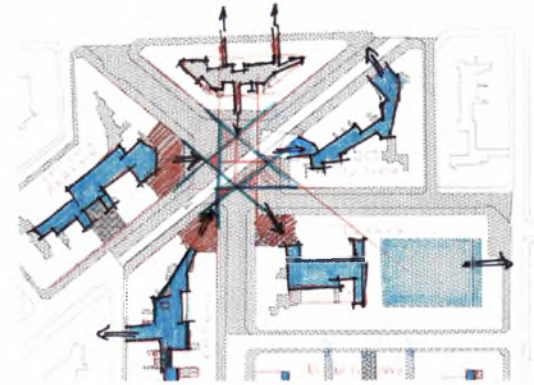

Στόχος της πρότασης είναι να ενοποιήσει αρχικά τα επιλεγέντα οικοδομικά τετράγωνα και να δημιουργηθούν διαδρομές ανάμεσα σε αυτά, ώστε να παράγουν δράσεις και δρώμενα.

Η διαδρομή καθώς ελίσσεται στο χώρο διακόπτεται από στάσεις-εξέδρες που επισημαίνονται με υλικό από ξύλο (decks). Πάνω σε αυτές τις εξέδρες μπορεί κανείς να παρακολουθήσει προβολές, να κάτσει σε κάποιο παγκάκι, να βρεθεί στην είσοδο κάποιου καταστήματος, να περιηγηθεί ανάμεσα σε αρχαιολογικά ευρήματα και στην ιστορία ή ακόμα και σε προθήκες με σύγχρονα δείγματα τέχνης των κατοίκων της περιοχής.

Κάθετα στη διαδρομή και στα επιμέρους σημεία ενδιαφέροντος, προβλέπονται στέγαστρα. Τα στέγαστρα αυτά είτε αποτελούνται από γυαλί και αποσκοπούν στη διαφάνεια σε σχέση με την ανάγκη φωτισμού που υπάρχει στο χώρο, είτε παραλαμβάνουν φύτευση για λόγους μείωσης της ηχορύπανσης και βελτίωση της αισθητικής των ενοίκων στους άνωθεν ορόφους. Επιπλέον βελτιώνουν το μικροκλίμα της περιοχής στο εσωτερικό των ακαλύπτων.

Εκατέρωθεν της διαδρομής διαμορφώνονται σημεία πρασίνου που συνεισφέρουν σε αυτό το κλίμα, καθώς και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων

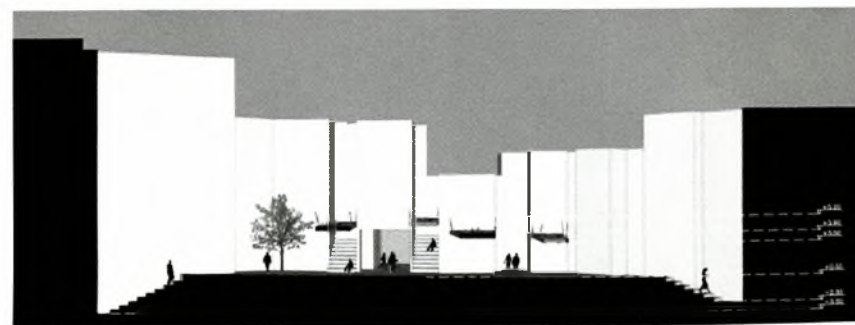
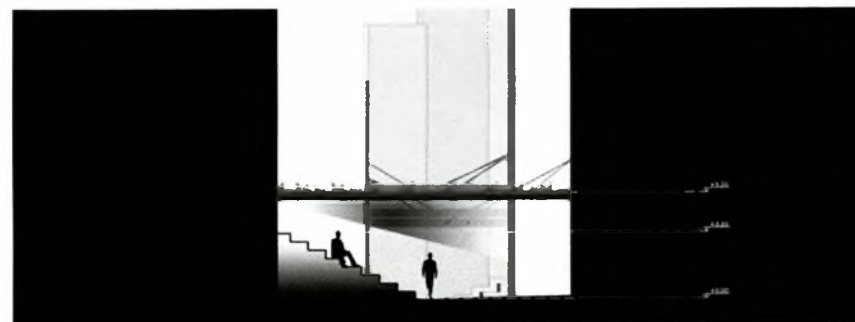
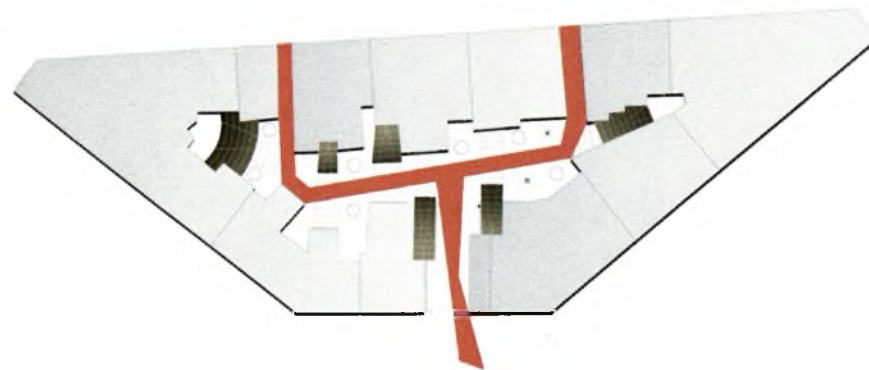
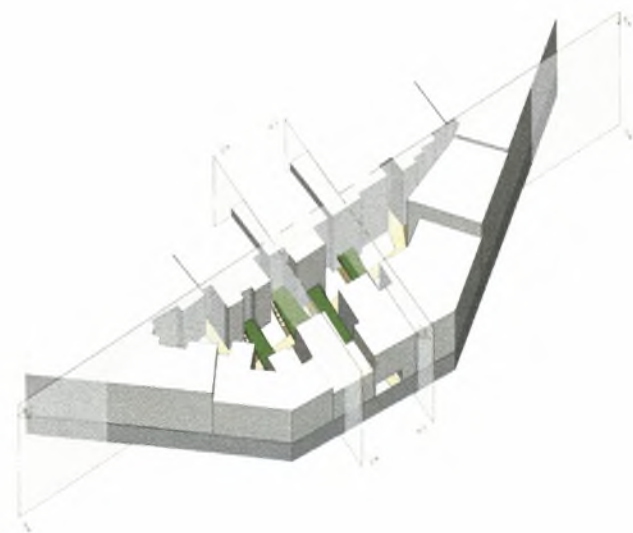

Ο ακάλυπτος φιλοξενεί χώρους παράλληλων προβολών ψυχαγωγίας και ενημέρωσης.

Η είσοδος του επισκέπτη γίνεται μέσω στοών που διανοίγονται στα υφιστάμενα κτίρια.

Μέσα σε εσοχές του ακαλύπτου κατασκευάζονται ξύλινοι αναβαθμοί - θέσεις για τους θεατές.

Οι τέσσερις κεντρικές εξέδρες στεγάζονται από φυτεμένα δώματα ενώ στις άκρες εκατέρωθεν του ακαλύπτου δημιουργούνται μικρά αμφιθέατρα με μερική εκσκαφή του εδάφους.

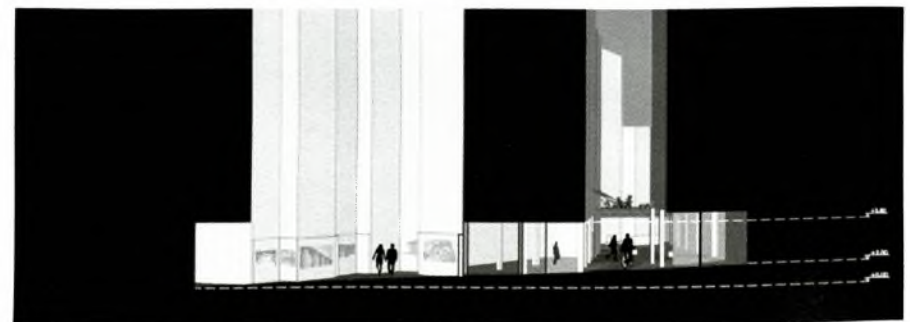
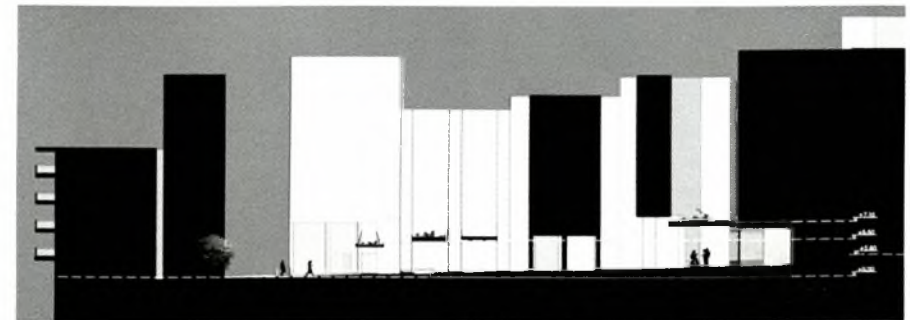
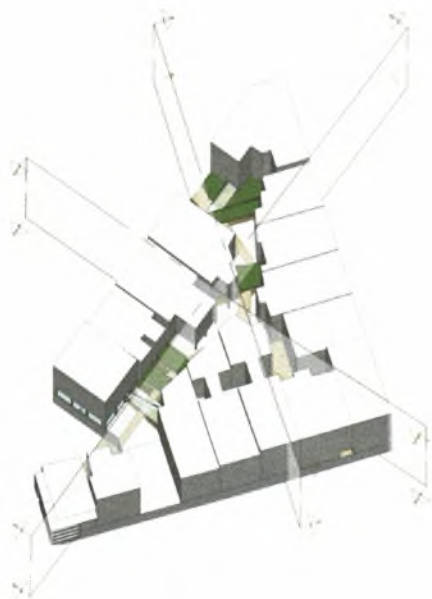

Χώρος πολλαπλών προβολών

1

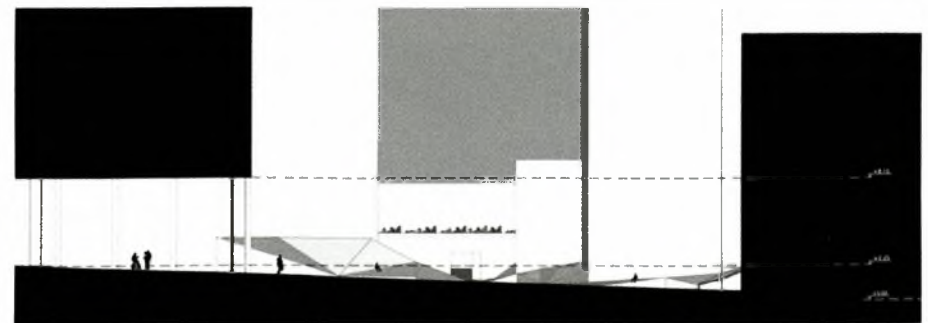
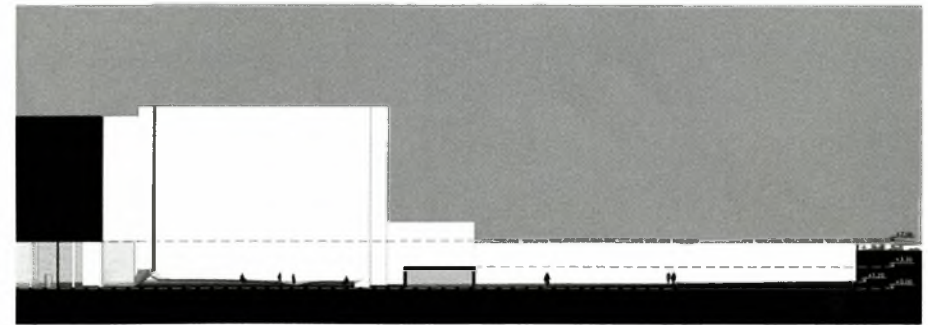
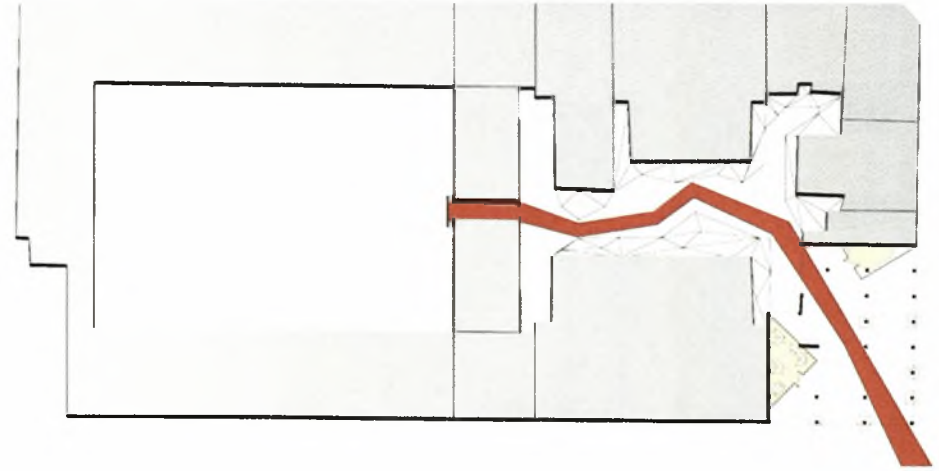
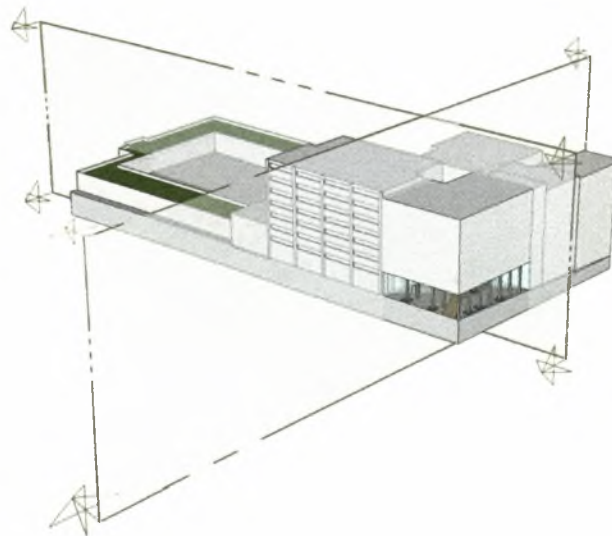
Χώρος μνήμης. Δημιουργήθηκε με κίνητρο την ανάδειξη του ναού της Αφροδίτης. Προβολές που γίνονται στις τυφλές όψεις των πολυκατοικιών επιτρέπουν στους περαστικούς να γνωρίσουν το μνημείο και να έρθουν σε διάλογο με αυτό. Η κίνηση στο συγκεκριμένο τετράγωνο δίνει τη δυνατότητα ανάδειξης των αρχαιολογικών ευρημάτων, καθώς και της παρουσίασης της ιστορίας της πόλης από τους υστεροαρχαίους μέχρι και τους βυζαντινούς χρόνους. Επιπλέον υπάρχει χώρος βιβλιοθήκης καθώς και κλειστός χώρος προβολών, ένα κατάστημα και μια καφετέρια με θέα στο μνημείο και το τμήμα της πλατείας.

2
Χώρος ιστορικής μνήμης

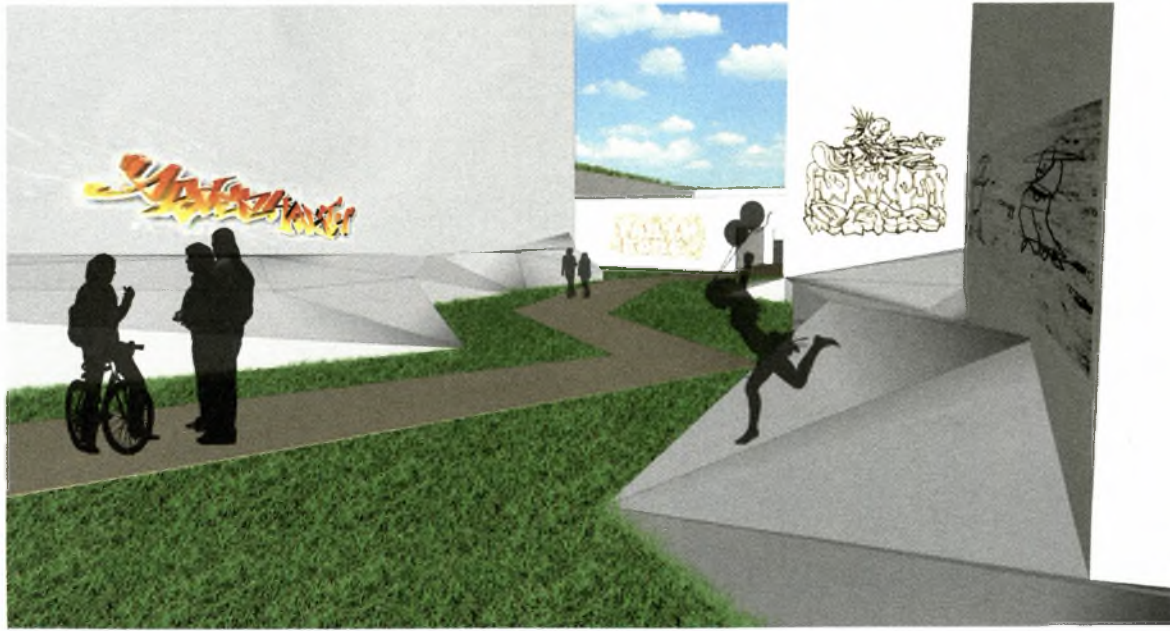
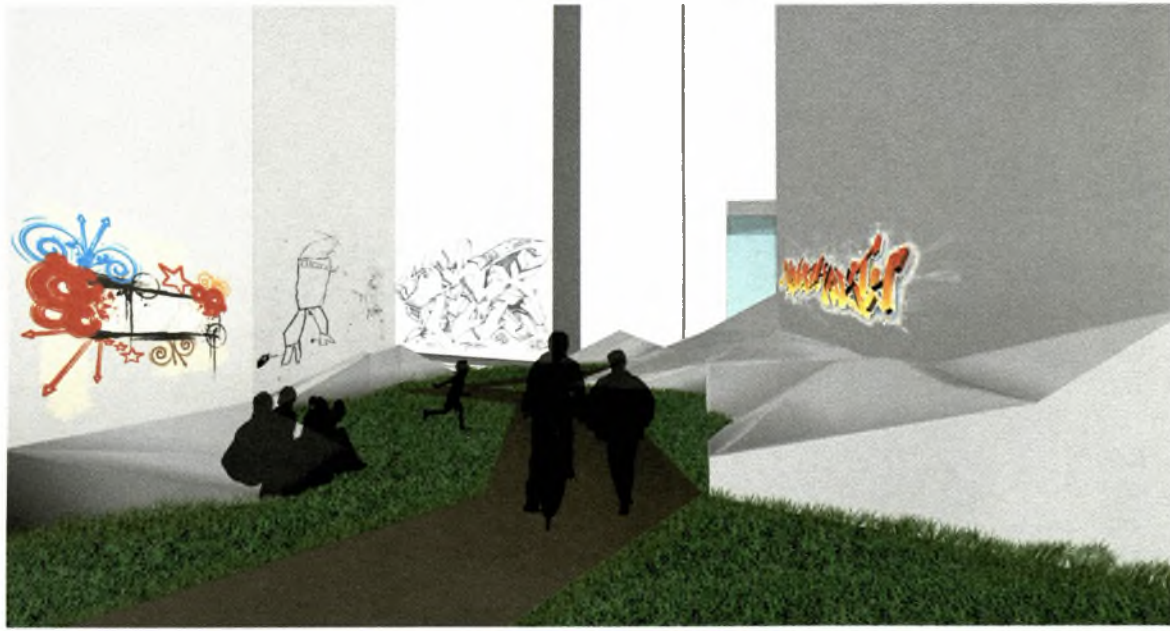

Ξεκινώντας από την καρδιά της επέμβασης, την πλατεία, προτείνεται μια διαδρομή που διατρέχει το σύνολο της περιοχής για να καταλήξει στην σχολική αυλή. Σκοπός είναι να εκτονωθεί η κίνηση των παιδιών στο κέντρο της πλατείας και όχι στον άξονα της Συγγρού, που παρατηρείται σήμερα. Στο ενδιάμεσο της διαδρομής, στο κέντρο του ακάλυπτου, σχηματίζεται ανισόπεδη κατασκευή παιχνιδιού, ενώ η υπόλοιπη επιφάνεια όπως επίσης και το δώμα του σχολείου καλύπτεται με πράσινο. Τέλος στο οικόπεδο αυτό χωροθετείται επίσης καλλιτεχνικό εργαστήριο και δανειστική βιβλιοθήκη.

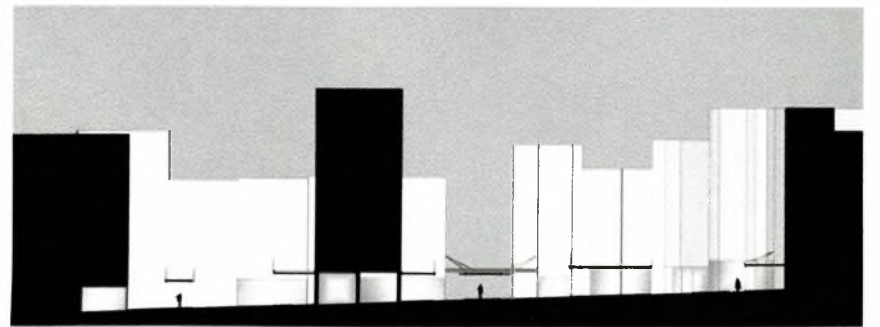
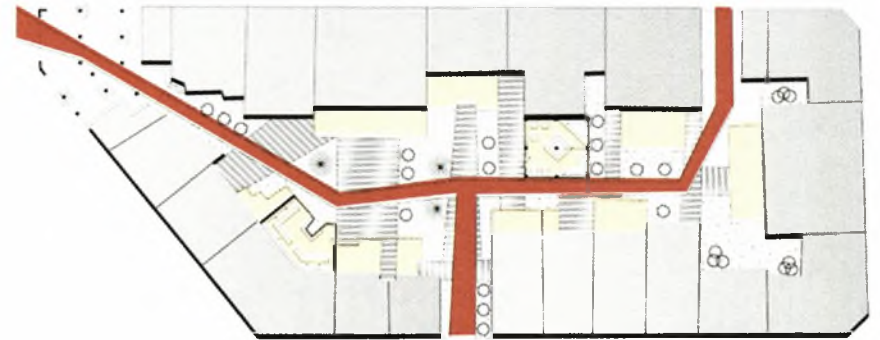
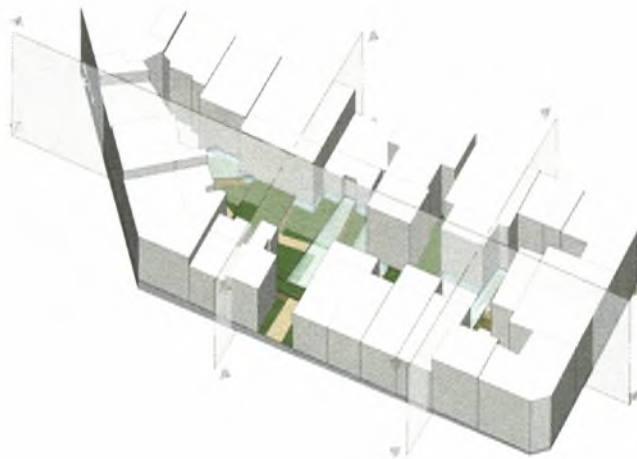

Ω

Χώρος δημιουργικής εκπαίδευσης

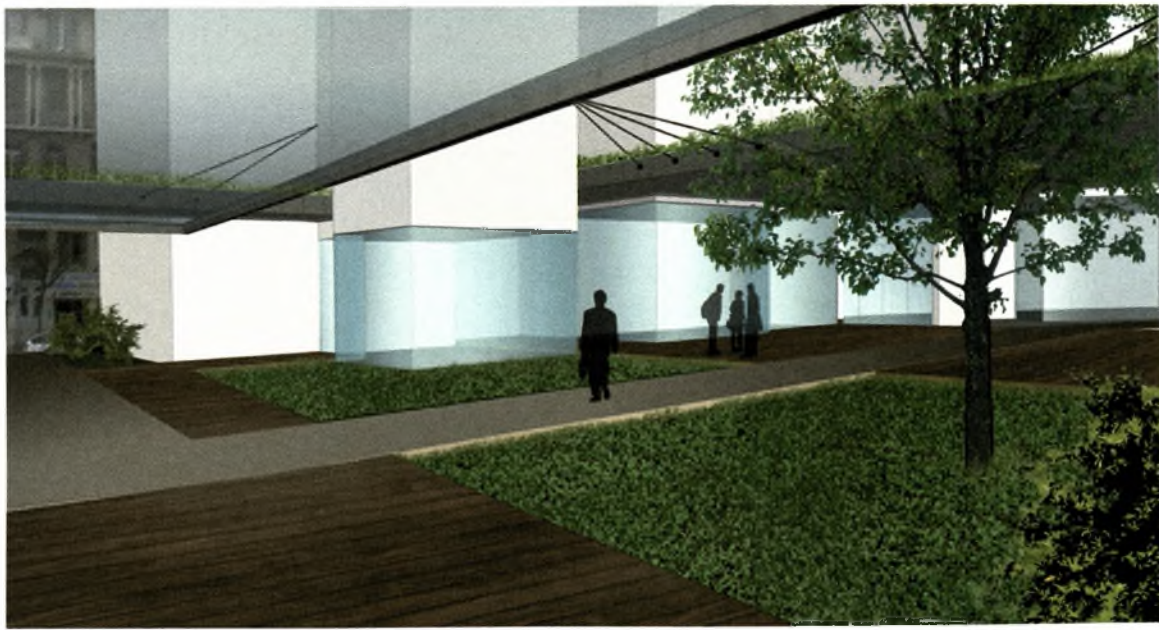

Στο κέντρο του ακάλυπτου δημιουργείται υπαίθρια αγορά. Οι όψεις-βιτρίνες έχουν τη δυνατότητα να ανοίγουν προς την κίνηση στο εσωτερικό του οικοπέδου και να δίνουν το πλεονέκτημα της ενιαίας αντιμετώπισης του χώρου. Υπάρχει επίσης δυνατότητα επέκτασης των καταστημάτων προς την εξωτερική πλευρά του τετραγώνου, που συντελεί στην οπτική σύνδεση των ακαλύπτων με τους πεζοδρόμους.

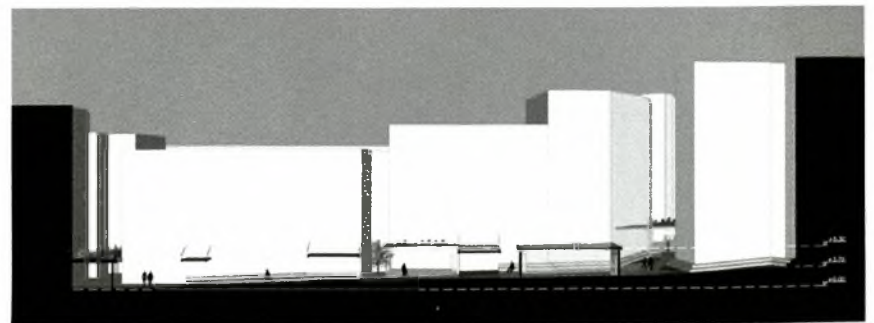
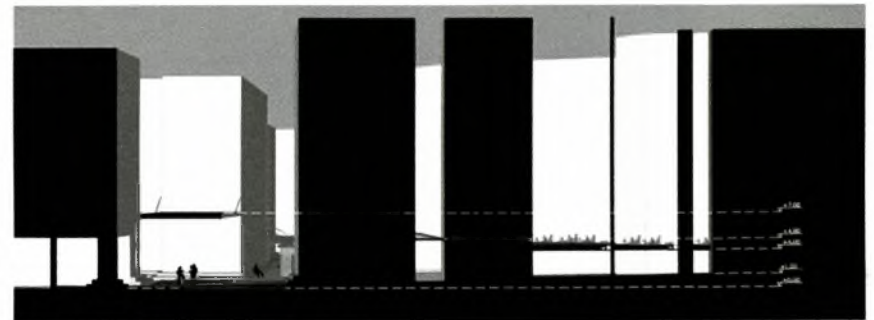
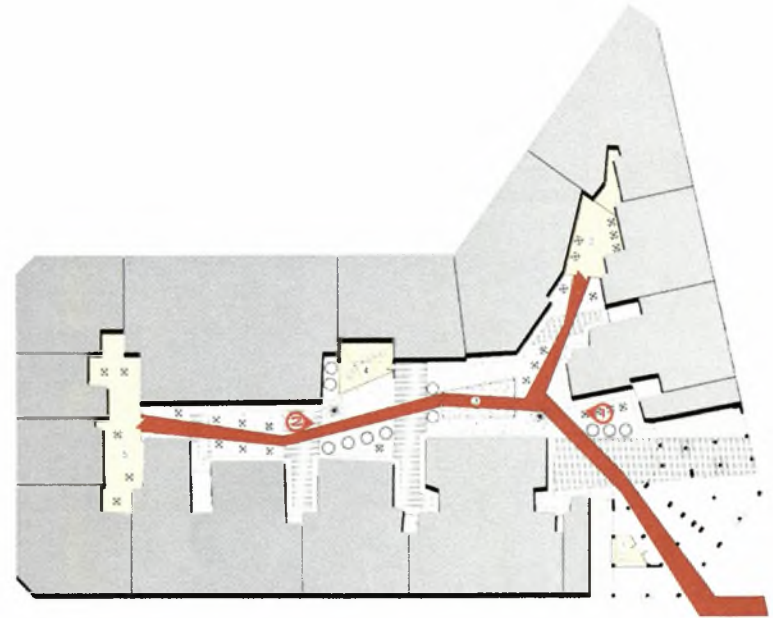
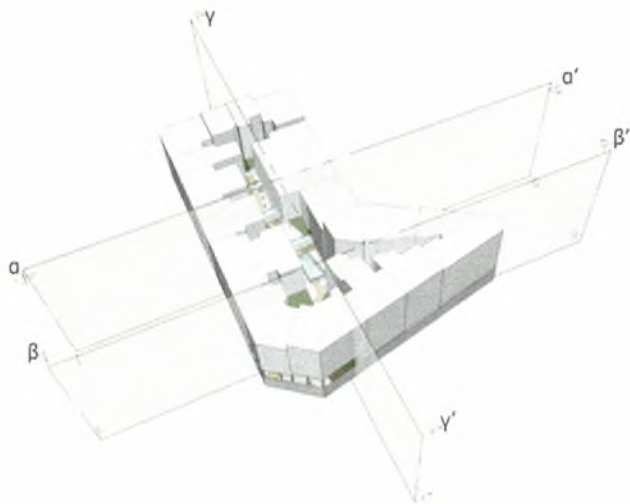

4

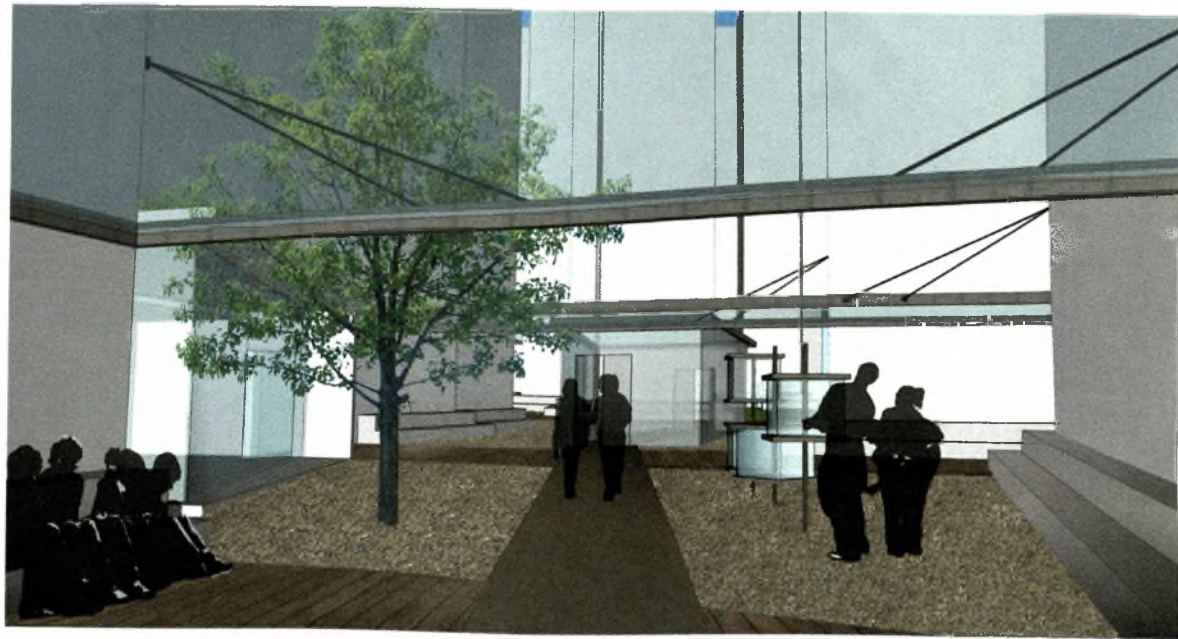
χώρος εμπορικής δραστηριότητας

Κεντρική επιδίωξη ήταν η παράθεση στους κατοίκους ενός χώρου έκθεσης, του μουσείου του κατοίκου. Πρόκειται για έναν χώρο διάδρασης, που προϋποθέτει τη συμμετοχή των χρηστών της περιοχής με απώτερο στόχο την αύξηση της κοινωνικοποίησης και της πολιτισμικής δραστηριότητας. Ο κάθε κάτοικος μπορεί να εκθέσει τις σκέψεις του, τα δημιουργήματά του, να αφήσει το ίχνος του προς ελεύθερη ανάγνωση των περαστικών. Ο χώρος αυτός περιλαμβάνει τρεις εκθεσιακούς κλειστούς χώρους, έναν χώρο αλληλεπίδρασης (multi-screen), και ένα περίπτερο πληροφόρησης- πωλητήριο και τέλος κάποιες γυάλινες προθήκες.

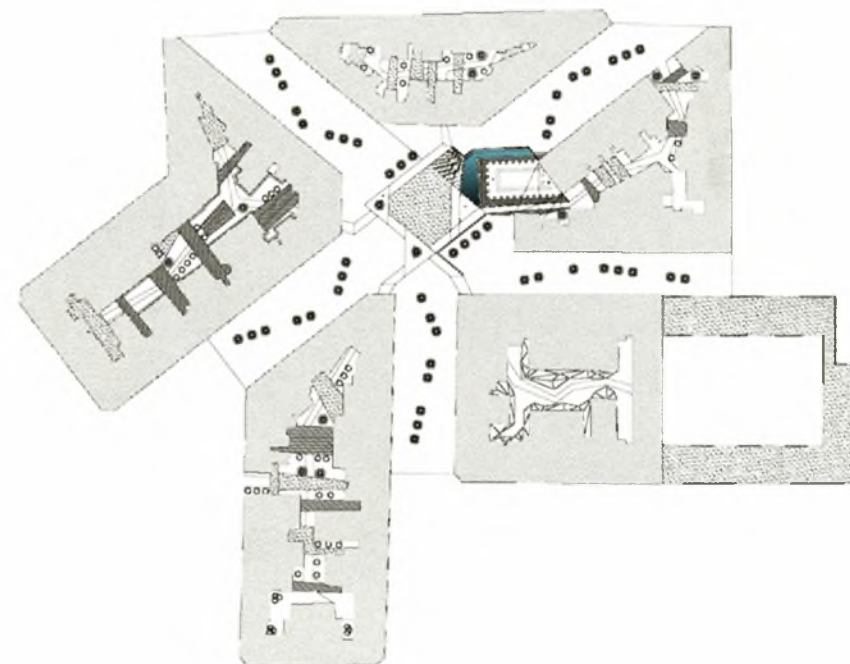
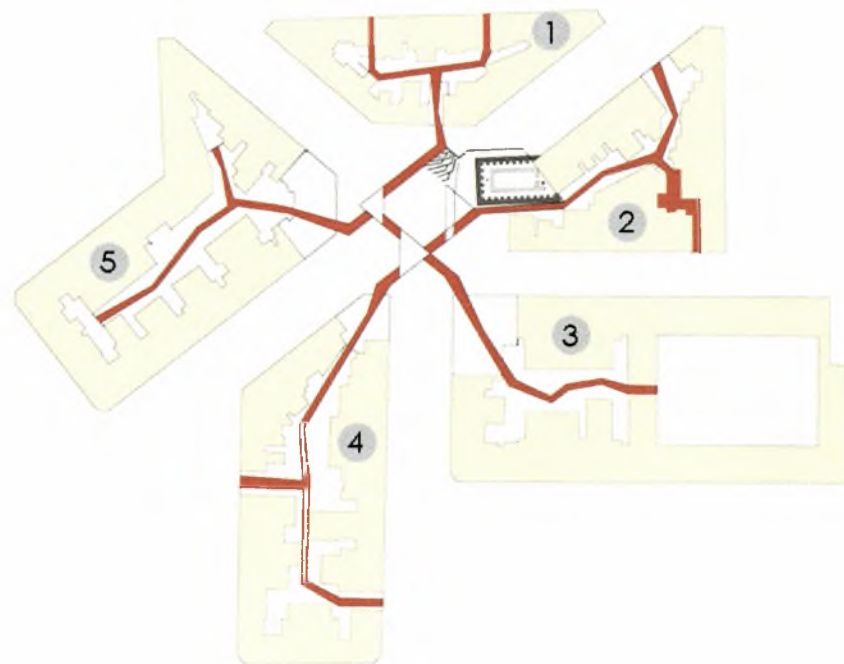

5
ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ ΚΑΤΟΙΚΟΥ

διάγραμμα ροών - κινήσεων

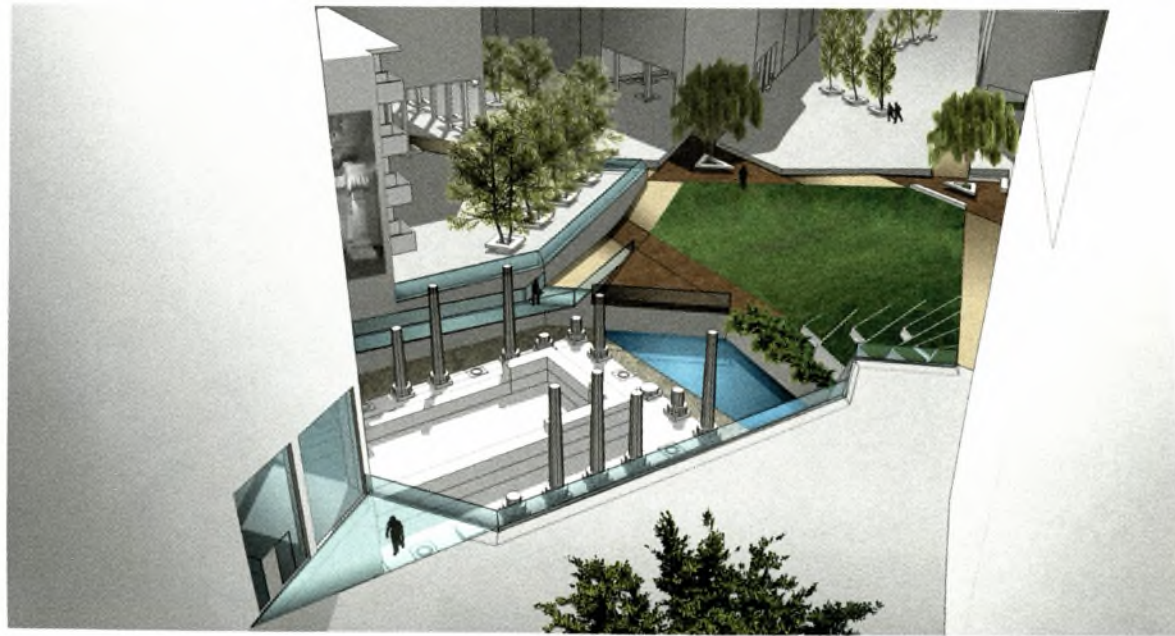
1. χώρος πολλαπλών προβολών
2. χώρος ιστορικής μνήμης
3. χώρος δημιουργικής εκπαίδευσης
4. χώρος εμπορικής δραστηριότητας
5. το μουσείο του κατοίκου

γενική κάτοψη

6

πλατεία αντιγονιδίων

6

πλατεία αντιγονιδιών

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000106025

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Διπλωματική εργασία
Φοιτήτρια : Κωστίνου Παναγιώτα
Επιβλέπων Καθηγητής : Στυλίδης Ιορδάνης
Βόλος 2011

